

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Β΄ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Πρόγραμμα Διευκόλυνσης για Ενήμερους Δανειολήπτες και τροποποιήσεις στο ν. 3869/2010»

I. Γενικές Παρατηρήσεις

A. Το υπό συζήτηση και ψήφιση Νοσχ, όπως διαμορφώθηκε από την αρμόδια Διαρκή Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου, αποτελείται από δύο Κεφάλαια και είκοσι (20) άρθρα. Με το Κεφάλαιο Α΄ θεσπίζεται πρόγραμμα διευκόλυνσης αποπληρωμής δανειακών υποχρεώσεων ενήμερων δανειοληπτών (άρθρα 1-10), ενώ με το Κεφάλαιο Β΄ (άρθρα 11-20) τροποποιούνται διατάξεις του ν. 3869/2010 «Ρύθμιση των οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων και άλλες διατάξεις».

Το υπό εξέταση Νοσχ υποβλήθηκε την 30.4.2013 στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα προς διατύπωση σχετικής γνώμης, δεδομένου ότι, συμφώνως προς τα άρθρα 127 παρ. 4 και 282 παράγραφος 5 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε συνδυασμό με το άρθρο 2 παράγραφος 1 έκτη περίπτωση της απόφασης 98/415/ΕΚ του Συμβουλίου της 29ης Ιουνίου 1998 σχετικά με τη διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας με τις εθνικές αρχές για τα σχέδια νομοθετικών διατάξεων (ΕΕ L 189 της 3.7.1998, σελ. 42), αφορά κανόνες εφαρμοστέους σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, οι οποίοι επηρεάζουν ουσιωδώς τη σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και αγορών. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα απέστειλε στο Υπουργείο Οικονομικών την από 23.5.2013 γνώμη της (CON/2013/34).

B. Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α΄ θεσπίζεται η δυνατότητα φυσικών προσώπων τα οποία συγκεντρώνουν τις τιθέμενες από το Νοσχ προϋποθέσεις να υπαχθούν σε πρόγραμμα ευνοϊκής μεταχείρισης των ενήμερων οφειλών τους (πρόγραμμα διευκόλυνσης). Το πρόγραμμα διευκόλυνσης πα-

ρέχεται υποχρεωτικώς, εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις, και αποκλειστικώς από ν.π.ι.δ. που παρέχουν κατ' επάγγελμα δάνεια, ήτοι πιστωτικά ή χρηματοδοτικά ιδρύματα. Κατά την αιτιολογική έκθεση, «η πολιτεία παρεμβαίνει νομοθετικά σε καταρτισθείσες ιδιωτικές συμβάσεις μεταξύ πιστωτικών ιδρυμάτων και δανειοληπτών, προκειμένου να προστατεύσει και εξασφαλίσει τους δανειολήπτες».

Επισημαίνεται σχετικώς ότι η αρχή της ελευθερίας των συμβάσεων (ΑΚ 361), ως ειδικότερη εκδήλωση της αρχής της οικονομικής ελευθερίας (άρθρο 5 παρ. 1 Συντάγματος), καθιερώνει την ελευθερία των συμβαλλόμενων μερών να διαμορφώνουν τις περιουσιακές τους σχέσεις όπως επιθυμούν, υπό τον όρο ότι δεν παραβιάζουν τον νόμο ή τα χρηστά ήθη και δεν ασκούν το δικαίωμά τους αυτό καθ' υπέρβαση των ορίων του, όπως αυτά ιδίως διαγράφονται συμφώνως προς την καλή πίστη, τα χρηστά ήθη και τον κοινωνικό και οικονομικό του σκοπό (βλ. Μιχ. Σταθόπουλο, Γενικό Ενοχικό Δίκαιο, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2004, § 13 αρ. 5 επ., 58 επ., Απ. Γεωργιάδη, Ενοχικό Δίκαιο, Γενικό Μέρος, Αθήνα, 1999, αρ. 3 επ.).

«Με την ελευθερία των συμβάσεων, δεν συμβιβάζεται κατ' αρχήν, μεταγενέστερη επέμβαση του νομοθέτη, περιοριστική της ελευθερίας αυτής, εκτός από τις περιπτώσεις κατά τις οποίες η ελευθερία των συμβάσεων προσβάλλει τα δικαιώματα των άλλων ή ασκείται κατά παραβίαση του Συντάγματος ή ενέχει προσβολή των χρηστών ηθών, καθώς επίσης και κατά τις περιπτώσεις που ασκείται προς βλάβη της εθνικής οικονομίας (άρθρα 5 παρ. 1, 25 παρ. 3 και 106 παρ. 2 του Συντάγματος)» (ΑΠ 1465/2001, ΕλλΔνη 2003, σελ. 986). Επομένως, νομοθετική ρύθμιση, η οποία παρεμβαίνει σε συμβατική σχέση για λόγους προστασίας της εθνικής οικονομίας, εισάγοντας ακόμη και βλαπτική μεταβολή της για το ένα μέρος, συνιστά, κατά την ανωτέρω κρίση του Αρείου Πάγου, εξαιρετικό δίκαιο και πρέπει να μην παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας – περιοριζόμενη στο όλως αναγκαίο μέτρο –, ούτε τις αρχές της ισότητας και της ασφάλειας του δικαίου.

Γ. Κατ' αντίθεση προς τη διαδικασία της πτώχευσης, η οποία αποσκοπεί στη συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών του οφειλέτη, κατ' αρχήν μέσω της ρευστοποίησης της περιουσίας του (ν. 3588/2008 «Πτωχευτικός Κώδικας», άρθρο 1), στόχος του Κεφαλαίου Β' του υπό ψήφιση Νσχ είναι, κατά την αιτιολογική έκθεση που το συνοδεύει, η διευκόλυνση των διαδικασιών πρόσβασης των οφειλετών στη διαδικασία ρύθμισης του ν. 3869/2010 και «η γρηγορότερη και αποτελεσματικότερη επανένταξη του οφειλέτη στην οικονομική δραστηριότητα».

Επισημαίνεται ότι η προσέγγιση των ζητημάτων που αφορούν την πτώχευση των υπερχρεωμένων καταναλωτών είναι στις ευρωπαϊκές έννομες

τάξεις διαφορετική της προσέγγισης που έχει υιοθετηθεί στις Η.Π.Α. ή τον Καναδά, δεδομένου ότι στις ευρωπαϊκές έννομες τάξεις προέχει η κοινωνική διάσταση του προβλήματος, ενώ, λ.χ. στις Η.Π.Α., δίδεται έμφαση περισσότερο στην εξυπηρέτηση των πιστωτικών αγορών, παρά στην «παροχή ευκαιρίας στον υπερχρεωμένο καταναλωτή για μια νέα αρχή» [βλ. Ι. Ιγγλεζάκη, Υπερχρέωση καταναλωτών και πτωχευτικό δίκαιο, ΕπισκεΔ 2003, σελ. 598 επ., καθώς και Έκθεση της Επιστημονικής υπηρεσίας της Βουλής επί του Νοχ «Ρύθμιση των οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων και άλλες διατάξεις» της 26.7.2010 (ν. 3869/2010)].

Στο πλαίσιο αυτό, η αντιμετώπιση της υπερχρέωσης των καταναλωτών αποτέλεσε κεντρική νομοθετική επιλογή για τις εθνικές έννομες τάξεις πολλών κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (η Δανία υπήρξε η πρώτη ευρωπαϊκή χώρα που υιοθέτησε σχετικό νόμο ήδη από το 1984, η Γαλλία από το 1990, η Σουηδία και η Αυστρία από το 1994, το Βέλγιο και η Γερμανία από το 1999), χωρίς ωστόσο να έχει επιχειρηθεί, μέχρι σήμερα, σε επίπεδο δικαίου Ε.Ε., η εναρμόνιση των εθνικών νομοθεσιών (βλ., σχετικώς, Σ. Χριστοδούλου, ΔΕΕ 2011, σελ. 293).

Δ. Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' (άρθρα 1 έως 10) θεσπίζεται «πρόγραμμα διευκόλυνσης» (εφεξής, πρόγραμμα) για ενήμερους λήπτες δανείων από πιστωτικά ή χρηματοδοτικά ιδρύματα ιδιωτικού δικαίου, δυνάμει συμβάσεων με απώτατη αρχική ημερομηνία σύναψης την 30-6-2010 (άρθρο 1), καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία της, υποχρεωτικής για τους δανειστές, υπαγωγής στο πρόγραμμα (άρθρα 2 έως 4 και 10), καθώς και το περιεχόμενο της σύμβασης υπαγωγής, εν σχέσει, ιδίως, προς τη διάρκεια του προγράμματος και το ύψος της μηνιαίας δόσης κατά τη διάρκεια αυτή (άρθρο 5), και ρυθμίζεται η λήξη του προγράμματος (άρθρο 9).

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β' τροποποιούνται επί μέρους διατάξεις του ν. 3869/2010. Καταργείται, κατ' αρχάς, η διαδικασία του εξωδικαστικού συμβιβασμού του άρθρου 2 του ν. 3869/2010 και θεσπίζεται, αντ' αυτής, αφενός δυναμική προσφυγή σε διαδικασία διαμεσολάβησης και, αφετέρου, διαδικασία υποχρεωτικού προδικαστικού συμβιβασμού. Συγκεκριμένως, ορίζεται ότι τα μέρη δύνανται, πριν από την κατάθεση της αίτησης, να προσφύγουν σε διαμεσολάβηση και, εφόσον αυτή αποτύχει, ο οφειλέτης μπορεί να προχωρήσει στην κατάθεση της αίτησης ρύθμισης στο αρμόδιο Ειρηνοδίκηο. Με την υποβολή της αίτησης προσδιορίζεται η ημέρα επικύρωσης, κατά την οποία είτε θα επικυρωθεί ο ενδεχόμενος προδικαστικός συμβιβασμός από τον Ειρηνοδίκη, είτε θα συζητηθεί ενδεχόμενο αίτημα για την έκδοση προσωρινής διαταγής. Προβλέπεται δε ότι από την ημέρα κατάθεσης της αίτησης ο οφειλέτης υποχρεούται να προβαίνει στις καθοριζόμενες από το

Νσχ μηνιαίες καταβολές (άρθρα 11 έως 13).

Εν συνεχεία, τροποποιείται, μεταξύ άλλων, το άρθρο 7 του ν. 3869/2010 και παρέχεται δυνατότητα προς οφειλέτες και πιστωτές να συμβιβάζονται και κατά το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την ημέρα επικύρωσης μέχρι την ημερομηνία συζήτησης της αίτησης από το αρμόδιο δικαστήριο (άρθρο 15 του Νσχ), ορίζεται ότι αν πιστωτής δεν έχει ενταχθεί στο σχέδιο διευθέτησης του οφειλέτη και δεν έχει ασκηθεί από αυτόν κύρια παρέμβαση, το δικαστήριο ρυθμίζει και τις απαιτήσεις αυτού κατά το άρθρο 744 του Κ.Πολ.Δ. ή διατάζει την κλήτευση του κατά την παρ. 3 του άρθρου 748 του Κ.Πολ.Δ., ορίζοντας νέα δικάσιμο, παρέχεται δε στον δικαστή η δυνατότητα να ορίσει, κατά την κρίση του, την περίοδο ρύθμισης για χρονικό διάστημα από τρία (3) μέχρι πέντε (5) έτη, αντί χρονικού διαστήματος τεσσάρων (4) ετών που ισχύει σήμερα (άρθρο 16 του Νσχ).

Τέλος, τροποποιούνται διατάξεις που αναφέρονται στη διαδικασία ρευστοποίησης περιουσίας και την προστασία της κύριας κατοικίας (άρθρο 9 του ν. 3869/2010), και ορίζεται ότι όταν ο οφειλέτης υποβάλει πρόταση εκκαθάρισης ζητώντας την εξαίρεση από την εκποίηση ακινήτου που χρησιμεύει ως κύρια κατοικία, το δικαστήριο ρυθμίζει την ικανοποίηση των πιστωτών μέχρι συνολικού ποσού που ανέρχεται στο 80% της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου της κύριας κατοικίας (αντί του 85% της εμπορικής αξίας, όπως αυτή αποτιμάται από το δικαστήριο, που ισχύει σήμερα), η δε περίοδος της τοκοχρεωλυτικής εξόφλησης της προαναφερόμενης συνολικής οφειλής δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 25 έτη, εκτός αν η διάρκεια των συμβάσεων με τις οποίες χορηγήθηκαν πιστώσεις στον οφειλέτη ήταν μεγαλύτερη των 25 ετών, οπότε ο δικαστής μπορεί να προσδιορίσει μεγαλύτερη διάρκεια, η οποία δεν υπερβαίνει τα 35 έτη (άρθρο 17 του Νσχ).

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 3 παρ. 2

Στο β' εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 3 του σχεδίου νόμου η φράση «όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 13 του ν. 2479/1997 (Α' 67)» πρέπει να αντικατασταθεί, για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας, από τη φράση «όπως αντικαταστάθηκε από την παρ. 13 του άρθρου 2 του ν. 2479/1997 (Α' 67)».

2. Επί των άρθρων 6 και 9 παρ. 1

Κατά το προτεινόμενο άρθρο 6, και υπό τον τίτλο «Αναστολή καταγγελιών και ατομικών διώξεων», «Ο δανειστής υποχρεούται να απόσχει από κάθε καταγγελία της υπαχθείσας στο πρόγραμμα δανειακής σύμβασης και από κάθε ατομική δίωξη κατά του οφειλέτη, ο οποίος έχει ενταχθεί στο πρόγραμμα δι-

ευκόλυνσης, με την επιφύλαξη των άρθρων 3 παράγραφος 2 εδάφιο β΄, 7 και 9 του παρόντος».

Εξ άλλου, κατά το ως άνω άρθρο 3 παράγραφος 2 εδάφιο β΄, «Ο οφειλέτης έχει την υποχρέωση να συνυποβά[λ]λει υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 (Α΄ 75) όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 13 του ν. 2479/1997 (Α΄ 67) με τα πλήρη περιουσιακά και εισοδηματικά του στοιχεία, καθώς και πλήρη περιγραφή των οφειλών του προς όλους τους δανειστές, με θεωρημένο το γνήσιο της υπογραφής του από αρμόδια αρχή», το δε άρθρο 7 εισάγει «καθήκον ειλικρινούς ενημέρωσης» του δανειστή, εκ μέρους του οφειλέτη που έχει υπαχθεί στο πρόγραμμα, «για κάθε μεταβολή της εισοδηματικής και περιουσιακής του κατάστασης» (παρ. 1), καθώς και υποχρέωση επανυποβολής των σχετικών δικαιολογητικών, εφόσον το ζητήσει ο δανειστής (παρ. 2).

Περαιτέρω, κατά το προς ψήφιση άρθρο 9, και υπό τον τίτλο «Καταγγελία και ολοκλήρωση του προγράμματος διευκόλυνσης», «1. Ο δανειστής δικαιούται να καταγγείλει το πρόγραμμα διευκόλυνσης: (...) β. Σε περίπτωση ψευδούς ή ελλιπούς δηλώσεως του άρθρου 3 παράγραφος 2 εδάφιο β΄ γ. Σε περίπτωση μη γνωστοποίησης από τον οφειλέτη εντός μηνός οποιασδήποτε μεταβολής της εισοδηματικής και περιουσιακής του κατάστασης, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 1 του παρόντος (...)».

Υπό το φως των ανωτέρω, η επιφύλαξη του προτεινόμενου άρθρου 6 φαίνεται να αφορά αποκλειστικώς το προς ψήφιση άρθρο 9, θα ήταν δε νομοτεχνικώς αρτιότερη η εξής διατύπωση του άρθρου 6: «Ο δανειστής υποχρεούται να απόσχει από κάθε καταγγελία της υπαχθείσας στο πρόγραμμα δανειακής σύμβασης και από κάθε ατομική δίωξη κατά του οφειλέτη, ο οποίος έχει ενταχθεί στο πρόγραμμα διευκόλυνσης, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 9 του παρόντος». Ερωτάται, επιπροσθέτως, ποιές είναι οι συνέπειες τυχόν παράβασης, εκ μέρους του οφειλέτη, της υποχρέωσης εκ νέου υποβολής, κατ' απαίτηση του δανειστή, των δικαιολογητικών υπαγωγής στο πρόγραμμα (παρ. 2 του άρθρου 7).

3. Επί των άρθρων 7 παρ. 1 και 9 παρ. 1 γ

Κατά την πρώτη από τις προς ψήφιση διατάξεις, «Ο οφειλέτης έχει την υποχρέωση να ενημερώνει το δανειστή εγγράφως για κάθε μεταβολή της εισοδηματικής και περιουσιακής του κατάστασης εντός ενός (1) μηνός από την επέλευσή της». Συνέπεια της μη τήρησης της ως άνω υποχρέωσης, κατά τη δεύτερη προς ψήφιση διάταξη, είναι ότι παρέχεται στον δανειστή δικαίωμα να καταγγείλει το πρόγραμμα διευκόλυνσης. Η καταγγελία, μάλιστα, ενός πιστωτή επιφέρει καταγγελία του προγράμματος συνολικώς, κα-

ταλαμβάνοντας τις απαιτήσεις όλων των πιστωτών έναντι του οφειλέτη. Αυτόνομο είναι ότι η άσκηση του ως άνω δικαιώματος του δανειστή τελεί υπό τον όρο ότι αυτή δεν είναι καταχρηστική (ΑΚ 281). Σε αντίθετη περίπτωση, η παραμικρή και όλως επουσιώδης μεταβολή της εισοδηματικής κατάστασης του οφειλέτη, η οποία ενίοτε δεν θα δύναται να διαπιστωθεί με ακρίβεια λόγω του επουσιώδους χαρακτήρα της, θα μπορούσε να οδηγήσει σε καταγγελία του προγράμματος στο σύνολό του. Θα έπρεπε, ενδεχομένως, εάν αυτό ανταποκρίνεται στη βούληση του νομοθέτη, να υπάρξει σχετική διασάφηση.

Τέλος, η παρ. 1 του άρθρου 7 του παρόντος κάνει λόγο για «μεταβολή» της εισοδηματικής και περιουσιακής κατάστασης του οφειλέτη. Ωστόσο, εν προκειμένω μάλλον νοείται η αύξηση, άλλως, ακόμη και τυχόν χειροτέρευση της εισοδηματικής κατάστασης του οφειλέτη, για την οποία αυτός δεν θα έχει ενημερώσει εγγράφως τον δανειστή, θα μπορούσε να ιδρύσει δικαίωμα καταγγελίας του προγράμματος από τον δανειστή.

4. Επί του άρθρου 11 παρ. 1, 2 και 4

α) Με τη διάταξη της παρ. 1 του παρόντος τροποποιείται ο τίτλος του άρθρου 2 του ν. 3869/2010 ως εξής: «Διαδικασία προδικαστικού συμβιβασμού». Δεδομένου ότι με την παρ. 2 του άρθρου 11 του Νσχ αντικαθίσταται η παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 3869/2010 και θεσπίζεται, μεταξύ άλλων, δυνατότητα προσφυγής σε διαδικασία διαμεσολάβησης, θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο να αναμορφωθεί ο τίτλος του άρθρου 2 του ν. 3869/2010 ως ακολούθως: «Διαδικασία διαμεσολάβησης-προδικαστικού συμβιβασμού».

β) Επισημαίνεται ότι το άρθρο 11 παρ. 2 του παρόντος δεν κάνει λόγο περί ειδικής διαδικασίας διαμεσολάβησης, επομένως, νοείται η διαμεσολάβηση του ν. 3898/2010. Συμφώνως προς το άρθρο 9 παρ. 2 του ως άνω νόμου, το πρακτικό διαμεσολάβησης, εφόσον περιέχει συμφωνία των μερών για ύπαρξη αξίωσης που μπορεί να εκτελεσθεί αναγκαστικώς, αποτελεί εκτελεστό τίτλο κατά το άρθρο 904 παράγραφος 2 εδάφιο γ' ΚΠολΔ.

γ) Με τη διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 11 θεσπίζεται υποχρέωση των πιστωτικών ιδρυμάτων να παραδώσουν στον οφειλέτη «μέσα σε δέκα εργάσιμες ημέρες από την υποβολή σε αυτά σχετικού αιτήματος (...) αναλυτική κατάσταση των προς αυτά οφειλών του κατά κεφάλαιο, τόκους και έξοδα, καθώς και το επιτόκιο με το οποίο εκτοκίζεται η οφειλή, καθώς και να τον ενημερώσουν εγγράφως για το ποσό που αντιστοιχεί στο 10% της τελευταίας ενήμερης δόσης».

Δεδομένου ότι, κατά το άρθρο 1 του ν. 3869/2010, στο πεδίο εφαρμογής του περιλαμβάνονται οι οφειλές προς κάθε είδους πιστωτές, θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο, εφόσον αυτή είναι η βούληση του νομοθέτη, να διευκρινι-

σθεί ότι ανάλογη με την προτεινόμενη υποχρέωση υπέχουν και οι λοιποί πιστωτές του οφειλέτη.

5. Επί του άρθρου 17 παρ. 1 και 2

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις τροποποιούνται διατάξεις του άρθρου 9 παρ. 2 του ν. 3869/2010 σχετικές με τη διαδικασία ρευστοποίησης περιουσίας και την προστασία της κύριας κατοικίας του οφειλέτη. Έτσι, προβλέπεται ότι, όταν ο οφειλέτης υποβάλει πρόταση εκκαθάρισης ζητώντας την εξαίρεση από την εκποίηση ακινήτου που χρησιμεύει ως κύρια κατοικία του, το δικαστήριο ρυθμίζει εφεξής την ικανοποίηση των πιστωτών μέχρι συνολικού ποσού που ανέρχεται στο 80% της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου της κύριας κατοικίας, η δε περίοδος της τοκοχρεωλυτικής εξόφλησης της προαναφερόμενης συνολικής οφειλής δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 25 έτη, εκτός αν η διάρκεια των συμβάσεων με τις οποίες χορηγήθηκαν πιστώσεις στον οφειλέτη ήταν μεγαλύτερη των 25 ετών, οπότε ο δικαστής μπορεί να προσδιορίσει μεγαλύτερη διάρκεια, η οποία δεν υπερβαίνει τα 35 έτη.

Επισημαίνεται, κατ' αρχάς, ότι η ειδικότερη ρύθμιση του άρθρου 9 παρ. 2 του ν. 3869/2010 εφαρμόζεται σωρευτικώς με τη δικαστική ρύθμιση χρεών του άρθρου 8 παρ. 2 του ν. 3869/2010. Επομένως, ο οφειλέτης αναλαμβάνει, εκ παραλλήλου, την υποχρέωση καταβολής των μηνιαίων δόσεων τόσο του άρθρου 8 παρ. 2 όσο και του άρθρου 9 παρ. 2 του ως άνω νόμου (βλ., ενδεικτικώς, Ειρ/Λαυρ 24/2013), εκτός εάν αναβληθεί ο χρόνος έναρξης καταβολών του άρθρου 8 παρ. 2 μετά τη λήξη της χρονικής περιόδου των 3 έως 5 ετών προς διευκόλυνση του οφειλέτη [βλ. Ν. Κατηφόρη, Η Δικονομία της Ρυθμίσεως Οφειλών Υπερχρεωμένων Φυσικών Προσώπων (ν. 3869/2010), 2013, σελ. 138]. Σημειώνεται, εξ άλλου, ότι τυχόν αίτημα εξαίρεσης της πρώτης κατοικίας από την εκποίηση της περιουσίας γίνεται υποχρεωτικώς δεκτό από το δικαστήριο (βλ., ενδεικτικώς, Αθ. Κρητικό, Ρύθμιση των οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων και άλλες διατάξεις, 2010, σελ. 148, αριθ. 16).

Αθήνα, 7.6.2013

Οι εισηγητές
Αθηνά Κοντογιάννη
Επιστημονική Συνεργάτις
Δημήτρης Κανελλόπουλος
Προϊστάμενος του Τμήματος Διεθνών
και Αμυντικών Μελετών
Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αν. Καθηγητής του Πανεπιστημίου
Θεσσαλίας

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών